

12.

15

Q. D. B. V.

IVS ADCRESCENDI

DISSERTATIONE PERIODICA

PRAESIDE

IO. GOTTL. DE HACKEMAN

J. V. D. ET P. P. O. FACULT. JURID.

h. t. DECANO

VI. KALEND. OCTOBR. MDCCXXXIII.

IN

AVDITORIO ICTORVM

DEFENDET

CHRISTIAN. GOTTL. STOECKEL:

MONSTERBERGENSIS SILESIVS.

FRANCOFVRTI CIS VIADRVM

EX OFFICINA ALEXII.

IVS ADRESSENDI

INSTITUTIONE PERIENCA

PRÆSIDI

IO. GOTTL. DE HACKEMAN

I. V. D. H. P. O. FACULT. MED.

A. E. D. C. I. N. O.

VI. KALEND. OCTOB. MDCCCLXXXVII

VI

ANSTADT IS TORST

IN

CHRISTIAN. GOTTL. STÖCKEL

MONSTRÉE 1837

FRANCORTI CUS NIDRAVI

EX OFFICINA ALEXII

V I R O.
PERILLVSTRI. EXCELLENTISSIMO.
IOANNI. CHRYSOSTOMO.
DE. BLOCHMAN.

POTENTISSIMO. REGI. PORVSSORVM.
A. CONSILIIIS. SANCTIORIBVS.
SVPREMI. QVOD. WRATISLAVIAE. EST. CONSISTORII.
ET
INCLVTAE. REIPVBLICAE. WRATISLAVIENSIS.
DIRECTORI.
GRAVISSIMO. MERITISSIMO.

NEC. NON.

V I R O.
EXCELLENTISSIMO. CONSVLTISSIMO.
AMPLISSIMO.
GODOFREDO. LEGNER.

REGI. NOSTRO. CLEMENTISSIMO.
A. CONSILIIIS. ECCLESIASTICIS.
SVPREMI. QVOD. WRATISLAVIAE. EST. DICASTERII.
ADSESSORI. DIGNISSIMO.

VT. ET.
VIRO.
GENEROSISSIMO. CONSULTISSIMO.
AMPLISSIMO.
IOANNI. CHRISTOPHORO.
A. WOLF.

I. V. D.
MAGNIFICI. WRATISLAVIENSIVM. ORDINIS.
SENATORII. MEMBRO. SPLENDIDISSIMO.
SYNDICO. CIVITATIS. EIVSDEM.
LONGE. MERITISSIMO.

MECENATIBVS. SVIS. ATQVE. FAVORIBVS.
GRATIOSISSIMIS. AETATEMQVE.
COLENDIS.

IN. ANIMI. TOT. BENEFICIORVM. IN. SE.
CONLATORVM.

OMNIVM. NVNQVAM. NON. MEMORIS. SIGNVM.
HOC. QVIDQVID. EST.

PUBLICI. STVDIORVM. ACADEMICORVM. SPECIMINIS.
SACRVM. ESSE. CVPIIT.

ILLVSTRIVM. AC. EXCELLENTISSIMORVM.
NOMINVM. EORVM.

CVLTOR. DEVOTVS.

C. G. STOECKEL.

COROLLARIA.

- I. Aëtus unicus inducit consuetudinem.
- II. Mulier testis in testamento recte adhibetur.
- III. Sponsio a sciente iuste initur.
- IV. Interesse lucri cessantis quiuis postulet.
- V. Pactum et genus et species est conventionis.
- VI. Eadem est conditio, quae datur ex mutuo, et quae ex promutuo.

COROLLARIA

- I. Abus unicus inducit consuetudinem.
- II. Mulier testis in testamento recte adhibetur.
- III. Sponte a Romano iure finitur.
- IV. Interdicta iuris collationis quibus prohibetur.
- V. Pactum et genus et species est consuetudinis.
- VI. Eadem est conditio, quae datur ex mutuo, et quae ex promissione.

DE
IVRE ADCRESCENDI.

§. I.

Inter subtilissima iuris Ro-
mani capita spinosam aut
contortam illam de iure ad-
crescendi disputationem re-
ctius referri, testes nobis
sunt in iuris peritia uiri lon-

*Materiae
praestantia
et difficul-
tas.*

ge excellentissimi. Ut enim omittamus ea, qui-
bus circa hanc materiam nobis suffragantur
VVLTEIVS atque HOTOMANVS in *quaest. il-
lustr.*, dum scilicet illum, qui hanc iuris particu-
lam illustraturus sit, opus ualde arduum adgredi
arbi-

A

arbitrantur: satis documenti uel illud est, quod uiri de iurisprudencia restauranda et exornanda optime meriti hancce iuris minutiam foecundis suis meditationibus strenue quidem expoliuerint, neque tamen in tanta de iure ad crescendi scriptorum copia uix quisquam inueniatur, de quo tritum illud: oleum operamque perdidit, ualere queat. Longiores hic iam esse nolumus in refuscitandis ueterum, quibus Latii iura debemus, architectorum umbris, qui arduum hoc iuris argumentum suis dilucidationibus consignarunt. Quem nostrum illa fugit gloria, quam scriptis uere doctis DVARENI, GOVEANI, PAPILLONII, STEPHANI, SVERINI, MERILLII, CHARONDAE, LVDWELLI, BACHOVII, LAVTERBACHII, STRYKII, COCCEII in hac iuris parte sibi conciliarunt, ut reliquorum exquisitas hinc & inde in operibus suis ad eandem hanc adcretionis materiam adnotationes silentio praetereamus. Existentibus itaque in hoc iuris membro adeo multorum scriptis, selectiores illas auctorum iam iam memoratorum sententias, quoad uires nostrae & instituti ratio permittunt, inter se conferre ac ponderare nobis uisum est. Exhibebimus scilicet paucis hisce pagellis, tanquam in breui tabula, si non ex asse omnia, praecipua tamen controuersae huius materiae momenta. Quam susceptam in hoc studiorum genere operam, ut B. L. benigne interpretefer, enixissime rogarum uolumus.

J. H. Am.

§ II.

Ampliffimam et a multis retro saeculis cele- *Definitio*
 brem de iure adcrefcendi doctrinam breui hac & *diuifio.*
 descriptione initio ftatim comprehendimus: *ius*
adcrefcendi eft incrementum partis ad partem. Ipfâ ad-
 cretionis uox ab adluuione promanauit, cumque
 ea in L. 33. §. ult. de ufufr. comparatur. Adcrefcit
 fiquidem rebus nofttris aliquid ita paulatim, ut in-
 crementi eius ratio uel feries uix fentiatur.
 Quae loquendi formula a naturali rerum uege-
 tantium augmento ferme infenfibili defumta eft
 in L. 30. de A. R. D. Adcrefcit uero, id quod bene
 notandum, portio deficiens portioni, ut adluuio.
uid. L. 3. §. 1. in fin. de ufufr. Adcrefcit tacite fine
 factô aut intentione feu uoluntate alterius, ideo
 que ius hocce nofttrum eft latens quafi incremen-
 tum iuris. Dicitur autem, partem parti adcre-
 fcere, fiue portionem portioni. Hinc pars uacans
 non perfonae adcrefcit, fed femper portioni.
 Vnicâ tantum inuenitur exceptio, in ufu-
 fructu fcilicet a collegatario amiffo, qui non
 portioni, fed perfonae adcrefcit. Fir autem
 incrementum hoc feu accessio inter heredes fem-
 per, inter legatarios uero tantum propter con-
 iunctionem, quae iungit & colligat in unum hoc
 modo coniunctos, ut pro uno habeantur. L. 34.
de leg. 1. Hinc audit etiam *ius coniunctionis.* Quia
 quoque coniunctus quafi fubftitutus eft, *uid. L. 3.*
§. 1. quib. mod. ufufr., ideo tacita quaedam fubefle
 A 2 existi-

existimatur substitutio. L. 61. §. 1. de leg. 2. Dis-
 spescunt uero ius adcrefcendi quidam iuris inter-
 pretes in ius adcrefcendi *proprie* sic dictum, et in
 ius *non decrefcendi*. Quae tamen memorata iuris
 distinctio, quum a ueteribus Iuris non fuerit ad-
 hibita, a conpluribus quoque pro genuina non
 agnoscitur, quomodo obseruat TREVTL. vol. II.
 disp. XIII. thes. 3. lit. G. Tum uero & alia dicti
 iuris diuisio innotuit. Diuidunt scilicet ius ad-
 crefcendi *in personale*, quod usufructu, et *reale*, quod
 proprietate absoluitur remque ipsam respicit.
 Nonnulli tamen priorem, quam adduximus, di-
 uisionem ualde urgent. Ius enim adcrefcendi,
proprie sic dictum, inter uerbis tantum coniun-
 ctos, ius uero decrefcendi inter re tantum, item
 inter re simul et uerbis coniunctos obtinere, ex
 L. un. §. 9. et 11. C. de cad. toll. elicere student. Id
 quod minus tamen recte fieri, notat MYNSING.
 ad §. 8. f. de Legat. uid. §. VIII. infr.

§. III.

Origo iuris
 adcrefcendi
 uera.

Circa deducendam iuris adcrefcendi origi-
 nem longa est fuitque Ddorum disputatio, cui ut
 strictius, ac par est, inhaereamus, operae haud
 erit pretium. Reiectis itaque conplurium opi-
 nionibus, ii nostra quidem sententia agunt opti-
 me, qui originem iuris huius interpretationi
 prudentum ad LL. XII. Tabb. adtribuunt.
 Quam, prout uerioris doctrinae susceptionem, et
 iuris

iuris et antiquitatum habere rationem, inuenimus. Et hinc est, quod ab VLPIANO *lib. sing. reg. tit. 1. 17. et 18. in L. 29. § ult. de leg. 2. ius uetus, et L. ult. C. de hered. inst. regula antiqua* nuncupetur ius nostrum ad crescendi. Siue, admissa ista distinctione, dicendum potius est, ius illud in legitimis heredibus ex interpretatione legis procedere, siquidem ueteres hereditatem non aditam nec transmitti uoluerunt, *L. un. §. 5. C. de cad. toll.*, nisi in eos, qui illam adibant, ideoque iure ad crescendi gaudentes. In scriptis autem heredibus ius saepius dictum ex uoluntate testatoris accessisse, legimus, Nemo enim secundum iuris principia pro parte testatus et pro parte intestatus obire poterat. Hinc heredibus a testatore scriptis ius ad crescendi datum simul esse existimabatur. VLPIANVS *Tit. 24. §. 12. d. l. B. KRESS p. 322. §. 5. Spec. pand.* Ob quam duplicem iuris ad crescendi rationem a DDribus efficta est diuisio, quando coniunctionem alteram *hominis, legis* uero alteram, esse adfirmant, ita tamen, ut intuitu heredum largior sit, quam respectu legatariorum interpretatio. (*§. II. et VIII.*) Vtrum ius ad crescendi ante legem Papiam iam obtinuerit, an uero per illam postea sublatum sit, id quidem ualde disputarunt ICI? Veteres iuris oeconomos de iure ad crescendi disputasse, quum ad legem Papiam scriberent, obseruat BALDWINVS *tom. I. p. 228 ed. Hein.* Quae illorum disputatio clare patet ex VLPIANO *TIT. XXVIII. §. 7. et TIT. XXIV. §. 2.* Id certo certius est, legem

legem Papiam non omne ius adcrefcendi legatariis coniunctis ademiffe, praecipue non extraneis. *uid. L. 29. de leg. 2. et ius fuum caduci illi praetuliffe.* Neque obftat L. 57. *de leg. 2*, quum in cafu ibi propofito legatum deficere dicitur. Indicatur enim ibidem, quod legi Papiae locus effe poffit. Hinc recte notat OS. AVRELIVS *Diffunct. XL. TOM. III. p. 790. T. I. R. EV. OTT.* defendens Cuiacium, quod ius adcrefcendi poft legem Papiam non fublatur fuerit in totum, fed, quod Ictri difputauerint poft legem illam, quibus in cafibus ius illud firmum perfeueraret. Ne uero in eundem cum quibusdam errorem factamque illorum confufionem incidamus, in lite hac diiudicanda fcernenda funt omnino iurium diuerforum tempora. Jure fcilicet *antiquo*, quod a LL. XII. Tabb. ad legem ufque Papiam obferuabatur, apud legitimos heredes ius erat adcrefcendi, deficientibus fcilicet agnatis proximis, ab inteftrato alias aduenientibus, *uid. L. 1. de iuis et legit.* Quod idem ius nec lege Papia fuit immutatum. Circa heredes autem fcriptos, fi uiuo quis teftatore mortem obiit, uel, mortuo teftatore ante apertas tabulas de uita decedebat, aut in peregrinitatem redigebatur, uel aliis ex caufis hereditatem uel rem legatam deferebat, ius caduci lex Papia exerceri uoluit, cuius defcriptio patefcit ex *L. un. §. 4. C. de Cad. toll. conf. L. 53. et 59. de A. uel O. H.* Jure nouo, cui poft legem Papiam locus erat, ius, legitimis competens heredibus, ad eas quoque legitimas hereditates

ditates extensum fuit, quae SCtis deferuntur.
L. 1. §. 9. ad SC. Tert. Tandem iure, quod dicitur,
novissimo Justinianus veteris iuris reduxit obser-
 vantiam *L. un. C. de cad. toll.*

§ IV.

Distinctis iis, quae necessario distinguenda ^{*vbi locus*}
 erant, ubinam ius adcrefcendi legitimum inueni- ^{*iuri adcr.?*}
 at locum, breuibus considerandum sequitur? Jus
 illud plus uice simplici laudatum duobus tantum
 in capitulis, ut puta *in successiombus & ultima quavis*
uoluntate obtinere, expediti iuris est. Sive ideo
 quis ab intestato siue ex testamento heres exsi-
 stat, iure tamen semper illo fruitur. *L. 1. §. 9. ad*
SC. Treb. L. un. §. 14. C. de cad. toll. Exceptio est intuitu
 militis in *L. 37. de test. milit.* Neque distinguitur,
 an quis directe aut per fideicommissum uniuersa-
 sale, an uero particulariter succedat. *L. 16. §. 4.*
L. 43. ad SC. Treb. in tantum, ut etiam in mortis
 causa donatione ius hoc obtineat *L. ult. C. de M.*
C. D. Porro, iure eodem gaudent bonorum pos-
 sessores *L. 3. §. ult. de bon. poss.* item in iis casibus,
 in quibus querela inofficiosi testamenti competit,
L. 23. §. ult. de inoff. test. recte adhibetur. Colligunt
 itaque, ius illud esse receptum, partim propter
 coniecturam uoluntatis defuncti, partim propter
 quandam iuris rationem. Sic, si quis erat con-
 iunctus coheres, tacite uidebatur testator tribuere
 illi uoluisse alterius partem deficientem. Immo,
 licet

licet coniunctus non fuisset, ius tamen adcrefcendi nihilo minus habebat, sed potestate iuris L. 13. §. 3. de hered. inst. et quidem ob iuris antiqui regulam. L. 7. de R. J. L. 74. de hered. inst. (§ III. h.) Heredes enim semper coniuncti censentur, quomodocunque facta fuerit institutio. Ex aduerso circa legatarios, si iure adcrefcendi frui uelint, necessario requiritur, ut fuerint coniuncti. L. 1. pr. et L. 11. de usufr. adcrefc. conf. EM. MERILLIUS Cap. V. de Jur. adcrefc. TOM. IV. EV. OTT. Excepciones recenset THOM. PAPILLONIVS de iur. adcrefc. p. 772. 75. 77. 78. apud EV. OTT. d. l.

§. V.

Quomodo
heredibus
adcrefcant?

Jus adcrefcendi ex lege ipsa deriuandum est. Sicuti enim successio solius legis est beneficium, ideoque legitima in iure audit L. 3. §. 2. pro soc. : sic ius etiam adcrefcendi, ut illius accessorium legi tantum adscribitur, CAP. 42. de R. J. in 6to. Tum uero in iure adcretionis ad defuncti uoluntatem, non autem legem solum respicitur. L. 130. de V.S. (§ III IV.) Qua distinctione obseruata, heredes et legatarii probe hic secernantur. Circa heredes regula obtinet: heredibus adcrefcit nolentibus et inuitis semper cum onere. Procedit hoc uariis ex causis. Quodsi enim ad ipsam uocabuli heredis deriuationem respicimus, heredem ab hero Latinos deriuasse, constat. Heres defunctum repraesentabat L. 22. de usucap. et usurp. Quae ficta

ficta heri representatio secundum partem fieri nequit. *Arg. §. 4. f. de adopt.* Neque humanum est, quod is, qui sentit commodum, non incommo- dum quoque seu onus in se suscipiat. L. 122. §. 1. de leg. 1. L. 74. *ibid.* Porro, heredes legitimi sunt quasi substituti L. 76. §. 7. de Leg. 2. Neque obstant L. 1. §. 9. de leg. 3. L. 11. 12. 13. de iur. cod. In his enim legibus de iis est sermo, qui suo iure, non ex defuncti uoluntate succedunt, ideoque illis onus imponi non potuit. Alia adhuc ratio redditur in L. 7. de R. f. Exceptio est in L. 5. et 55. de A. uel O. H. nec non Nou. 1. C. 1. §. 1. Adcrefcunt quoque heredi inuito coheredum portiones. quia hereditatem adiit L. 37. et 53. §. 1. de A. uel O. H., adeoque contra testatoris uoluntatem L. 23. S. ult. de inoff. test. Neque est, quod quis obiiciat: inuitis non dari beneficium, ergo nec inuitis adcrefcere. Qui enim hereditatis partem semel adquisiuit, alteram repudiare non potest L. 4. C. de repud. hered. L. 1. et 2. de adquir. hered. Ne uero causam querendi quis habeat, iura ipsi facultatem a parte hereditatis abstinendi dederunt. L. 57. de A. uel O. H. Neque coheres obligatur ad accipiendam alterius portionem oblatam per CONST. IVSTIN. de hered. et Falcid. CAP. I. §. 1.

§. VI.

Circa adcretionem in legatariis ius Romano-
rum uetus a recentiori probe secernatur. Illo, si ^{Quomodo} legatariis?
duobus eadem res per damnationem disiunctim
legata erat, singulis in solidum debebatur, alteri
scili-

B

scili-

scilicet res, alteri aestimatio. Quod si uero coniunctim simili modo duobus res fuisset legata, ius adcrendi inter eos non obtinebat, et non capientis pars, nisi caduca fieret, in hereditate manebat. Rursus, si duobus res per uindicationem legabatur, siue coniunctim siue disiunctim, inter eos esse ius adcrendi intelligebatur. Quod uero discrimen Justinianus Constit. sua de iure nouo sustulit. BALDVIN ro. I. p. 1070. ed. Heinec. Hodie ex communi DD. sententia distinguunt legatarios inter *disiunctos* et inter *coniunctos*. Prioribus partem deficientem *inuitis*, aut sine onere adcrendi, uolunt. *dist. L. un. §. 11. de caduc. toll.* Legatarius enim hic partem ex sua accipit persona, quoniam ipsi a testatore solidus iam fundus legatus erat. Hinc, quum unam agnouit partem, alteram repudiare non potest. L. 58. *de leg. 2.* Nec alterius in se onus suscipiat. Non enim alienum capit legatum, sed suum iam habet. Species est: Abrahamo fundum Tusculanum do, lego; Isaaco fundum Tusculanum do, lego, si heredi decem dederit. Ex aduerso legatariis coniunctis adcrendi *uolentibus*, sed cum onere. Species est: Paulo et Petro fundum Tusculanum do, lego, si heredi decem dederit: tunc, altero deficiente, alteri uolenti pars uacans adcrendi cum onere decem dandorum, siquidem alter legatariorum partem suam ab initio iam habere uideretur. L. 34. §. 9. *de leg. 1.* Dicta haec etiam adplicantur ad collegatarium per *cit. L. un. §. 4.*

§. VII.

Quo autem coniunctionis doctrina euentius paulo percipi queat, tenendum primo erit, quid & quotuplex sit coniunctio? Venit itaque eo apud iureconsultos sensu, quod sit rerum aut personarum connexio et unitas. Coniuncti dicuntur, qui mutuo quodam iure ita iunguntur, ut unius loco habeantur. L. 34. de leg. 1. Coniunctionis ipsius in iure tria noscuntur genera. Sic re tantum, postea uerbis, tum re et uerbis seu mixtim coniuncti salutantur. Re coniunctus dicitur, quum eadem res separata oratione pluribus relinquatur, u. c. Sticho fundum do, lego; Dauid do, lego fundum. Re et uerbis, quum plures ad eandem rem uocantur coniuncta oratione, u. c. Titio et Maeuio, Titio cum Maeuio, Titio Maeuioque, uel etiam non positus, sed subintellectis his articulis et, que, cum. Verbis coniuncti audiunt, quum ad partes diuersas plures uocantur, u. g. Esauo et Jacobo fundum do, lego. Conf. BEYER ad f. tit. de legat. §. 72 - 75. et ad D. §. 7 - 31. h. OS. AVRELIVS TOM. III. p. 788. T. f. R. apud EV. OTT. Adplicatio breuibus ita procedit: In coniunctis unius generis, qui partes suas agnouerunt, pars deficiens omnibus adcrefcit. Si coniuncti commixti, et unus ex disiunctis deficiat, pars eius adcrefcit omnibus, ita tamen, ut obseruetur dispositio L. 34. de leg. 1. L. 11. et 13. de hered. inst., scilicet coniuncti non plus accipiunt, quam disiunctus. Denique, si unus ex coniunctis non adquiret, tunc ad solos coniunctos

eius portio spectat. L. 89. de leg. 3. Sic adcrefcit portio deficiens coheredi, collegatario et coniuncto cuius, portionem agnofcenti. §. 8. *f. de leg. L. 9. de suis et legit.* In coniuncto autem, qui iure adcrefcendi gaudere uelit, requiritur, ut portionem suam adhuc poffideat, quo altera portio in eum, tanquam in heredem heredis tranfeat. L. 26. §. 1. *de cond. et demonftr. L. 9. de suis et legit.* Quid fi uero mirum aliquod caput eundem fundum diuerfis sex perfonis, triplici coniunctione fociatis, legauerit? Refpondet dilucide LVDOVICI §. XIV. *ad D. tit. de legat.* Quatuor fcilicet fieri portiones ob quatuor proppofitiones. Non enim hic ad sex perfonas refpici. BEYER d.l. Digna uero notaru fequentia ueniunt. *Re coniuncti*, licet diiuncti fint, ius adcrefcendi habent: quia uoluntas testatoris in coniunctione reali deprehenditur, quum non fruftra ad eandem rem plures coniunxerit. §. 8. *f. de legat.* OS. AVRELIVS DISPUNCT. XL. TOM. III. p. 788. EV. OTT. Porro, *re et uerbis* coniuñtorum ratio inprimis habenda L. 84. *de leg. 1. L. 89. de leg. 3. L. 26. §. ult. de ufuf. leg.* Hi enim non re tantum, fed etiam orationis complexu iunguntur. Hinc illis prae caeteris adcrefcit, nifi uoluntas testatoris aliud fuadere uideatur ex uariis loquendi modis, ut in legatis per damnationem, in legatis alimentis, in conditione adiecta, ut, fi diuerfo iure legatarii ad idem legatum ueniant. VLPIANVS TIT. XXIV. L. 21. §. 2. *de iur. patr. L. 3. §. 3. de leg. praef. contr. tab.* Hisce cafibus inter

inter coniunctos *re et uerbis* et inter coniunctos *re*
ne quidem est ius adcrefcendi.

§ VIII.

Vtrum ius adcrefcendi inter solos coniunctos *An inter uerbis tan-*
rum con-
iunctos ius
adcrefc. ob-
tineat?
Resp. neg.
uerbis locum inueniat, diuerfis inter se castris uiri
eruditissimi acerrime disputarunt? Cuius nobilis-
simae profecto litis materiam breuiffimis, quantum
fieri poterit, una cum nostra hic sententia exhibe-
bimus. Adfirmantium partibus additi 1) prouo-
cant ad L. 142. *de V. S.* Ex hac lege inferunt, uerbis
coniunctos omnino esse coniunctos, ideoque in-
ter eos ius adcrefcendi obtinere, tanquam effe-
ctum coniunctionis. Ast responderetur: PAVLLI *in*
cit. leg. obstare uerba: *eo, quod tertius quoque ex parte*
dimidia scriptus est, uerosimilius est, in eundem semissem
duos coactos et coniunctim heredes scriptos esse. Porro,
dubitari, inquit ICTUS, *posse, an tres semisses facti sint.*
id quod ideo negat, *quia tertius quoque ex semisse he-*
res scriptus est. Rectissime ergo subiicit B. DE COC-
CEII *Diff. de iur. adcrefc. §. XII.* Semisse hoc dedu-
cto, reliquos duos ad eundem semissem, qui solus
supereff, pariter uocatos uideri. Plane tertio
non adiecto, reliqui duo non fuissent coniunctim
scripti heredes, sed in alio atque alio semisse. 2)
Adducunt L. 16. *§. f. de leg. 1.* Vbi legatum Titio et
postumis pro uirilibus factum, postumo non nato,
solidum Titio deberi. Respondemus cum B. DE
COCCEII *d. l.* et OS. AVRELIO *Dispunct. XL. p. 788.*
apud EV. OTTONEM T. I. R., legatum Titio et
postu-

postumis factum esse sub conditione ob incertitudinem, an et quot nascituri sint. Neque obstat, si Titio postumo uirilis pars legatur, nullo tamen nato. Tunc enim totum habebit, quia hoc quasi uirilis ipsius portio est. 3) Proferunt in medium L. 66. de hered. inst. Adhibetur ibi formula ea, quod testator celerius loqui uoluisset. Hinc a contrario concludunt, si testatori ita loqui non placuisset, locum esse iuri adcrendi. Resp. Species huius legis a diuersis diuersimode fuit intellecta, quae plana tamen et simplex est. Quodsi GLOSSAM inspicimus, illa Caium et Meuium pro *uerbis* coniunctis habet. Id quod tamen egregie falsum est ob L. 89. de Leg. 3. obstantem. Alii interpretum cum FACHIN. IV, 98. *controu.* omnes hic legatarios pro disiunctis uenditant, prouocantes ad loquutionem ICTi, quando celerius scripsisse testatorem, legitur. Hinc, legatarios omnes ex aequis partibus succedere, uolunt. Sed, neque haec illorum sententia erit admittenda. Nec uerbis facta hic uidetur coniunctio, licet tertii coniunctio accesserit, hinc potius VLPIANI in L. 9. §. 12. de hered. inst. elegans accipienda est decisio. Alii cum B. DE COCCEIO d. l. maiorem in hereditate, quam in rebus legatis coniunctionem esse, adnotant, ideoque testatorem non in eandem rem coniungere, sed celerius loqui uoluisset uideri, autumant. 4) Adferunt L. 89. de leg. 3. Praeferri hic dicitur *uerbis* tantum coniunctus ei, qui *re* tantum coniunctus est. Ergo in illum cadere ius ad-

adcrefcendi concludunt. Resp. ICTus in cit. L. 89. uerbis coniunctum potiore[m] esse illumque praeferrere uoluit. In quaestione autem hic semper subponitur, praeter uerbis coniunctos alium quoque re coniunctum esse. Sic in legatis interdum coniunctio uerbis facta pro coniunctione re et uerbis accipitur, scilicet, si Titio et postumis pro uirilibus legatum sit relictum. Hinc coniunctio uerbis habetur pro duplici, si id ex mente testatoris colligi potest, ut in specie L. 16. §. ult. de leg. 1. Vel, respondet B. DE COCCII d. l. in cit. leg. duos esse casus, sibi oppositos, quod uerbis coniuncti aut concursu tantum partes habeant, ut reliqui coniuncti, aut, licet non concurrant: si illud, nec reliquis coniunctis obponi. Nec uerum esse, quod in dict. leg. 89. semper partes habere, dicatur. Hoc cessante, cessare ius adcrefcendi, quod obtinet, si non concurrat alter, sed deficit. 5) Textus in §. 8. l. de legat. et in L. un. §. 10. 11. C. de Cad. toll. ex aliis legibus esse subplendos, adseuerant. Sub re enim et mixtim coniunctis uerbis tantum coniunctos etiam contineri. Respondetur, in neutro iuris textu haberi rationem coniunctionis uerbis, quum tamen in posteriori in primis lege deconiunctis prolixè tractetur. Neque obuertatur, in dictis legibus exempla tantum esse prolata, exempla autem regulam non euertere. Regeritur enim, in citt. locc. de coniunctione in genere, non speciatim tantum agi. 6) Nec obstare existimant L. 3. pr. de usufr. adcrefc. et L. 80. de legat. 3. Nam, uerbis coniun-

iunctos semper partes habere et ab initio solidum, tacite scilicet partes a testatore esse expressas, non tamen, nisi concursu fieri certas. Resp. Sunt clara uerba *cit. leg. 3. solis re coniunctis beneficii aderescendi competere.* Ita enim uerba fiunt: *Toties ius aderescendi est, quoties duo, qui solidum habent, concursu diuidunt.* Siue, si ius aderescendi obtineat, requiritur, ut solo concursu partes fiant, testamento autem idem in solidum singulis sit legatum. Porro, in *cit. leg. 80.* legitur: *coniunctim legari, est tota legata singulis dari, partes autem concursu fieri.* Hinc, quum testator rem eandem uel partem pluribus legat, iuri aderescendi locus est. Excluduntur itaque uerbis coniuncti. 7) Speciem *Legis pen. de usufr. aderesc.* ita explicant: Ictum ibi agere de fructuariis, quibus usufructus eiusdem rei ab heredibus singulis legatus est, quo casu constitutae illi geruntur partes usufructus diuisae, quum hereditariae partes, ex quibus pendet usufructus, sint diuisae. Resp. Nihil clarius unquam esse posse, quando lex ita disponit: *Si aequis portionibus duobus eiusdem rei usufructus legatus sit, inter eos ius aderescendi non esse.* Hinc uerbis coniunctos a iure aderescendi recte excludit ZOESIVS n. 2. ad *D. h.* Coniunctio enim plane hic non adest. Heredes pro partibus iis, pro quibus heredes sunt, legatariis singulis usufructum reliquerunt, absque ulla tamen coniunctione. Errat itaque BRVNNEM. ad *cit. leg. pen.* contrarium adserendo. Quodsi enim ZOESIO dissentienti WISSENBACHIVS

CHIVS, huic ex aduerso B. DE COCCEII d.l. potius
 satisfecit. 8) Remouere student L. 20. de leg. 2.
 uel ita: quod ibi scilicet non sit coniunctio testa-
 toris, sed tantum legis. Resp. Adlata distinctio
 rem plane non conficit. Nec duplex hic adest ex
 quorundam sententia oratio. Clara legis uerba
 contrarium liquido ostendunt. Quum enim non
 coniunctim, sed partes ibi legatae, fueritque una
 tamen tantum oratio, hincque coniunctio uerba-
 lis, obiectio aduersariorum merito uilipendenda.
 9) Obiiciunt L. 84. §. 12. de leg. 1. et L. 1. de usufr. ad-
 cresc. Ast uero distinguendum est hic inter lega-
 tum per uindicationem et damnationem relictum.
 In specie priori, utpote inter legatarios re et uer-
 bis coniunctos ius adcrefcendi obtinet, in poste-
 riori casu, nulla plane adest coniunctio. Ergo
 nullum quoque ius adcrefcendi. Hinc *citt. legg.*
 huc plane non spectant. 10) In L. 7. de usufr. ad-
 cresc. aliam plane speciem, quam re uera ibi est,
 effingunt, testatorem scilicet non legare heredi
 et Artio, quum tamen, lege illa paullo adtentius
 considerata, contrarium statim adpareat. 11) Lex
 71. de leg. 1. plane huius loci non est, ut ex illa a
 quibusdam inferatur; non entis nullae sunt quali-
 tates. VLPIANVS ipse ait: magis derisorium
 est, quam utile legatum. Consentit BRVNNEM. h.
 alias contrarius. 12) Nec disputandum de specie
 in L. 14. §. 1. ad leg. Corn. de fals. Adiicit MARCEL-
 LVS, quod falsum serui nomen subductum sit,
 hinc iuri adcrefcendi non esse locum. 13) Tan-
 dem

C

dem

dem, quid ridiculum magis illo, quando uel eam adhibent excusationem: *legem 34. §. 9. et L. 46. de leg. 1.* non esse restringendas. Illas enim dum aduersarii soluere nequeunt, friuola hac utuntur excusatione.

Conpendium doctrinae.

Et hae, nisi nos omnia fallunt, potiores sunt, quas aduersarii obuertere solent, obiectiones. Confirmamus porro fundatam magis in iure sententiam et in compendio ueluti rem totam exhibemus. Coniunctio sine *re*, non est coniunctio efficax ad inducendum ius adcrefcendi *L. pen. de usufr. adcrefc.*, quia, ubi non est concursus ad eandem rem, ibi neque ius adcrefcendi esse potest *L. 2. pr. quib. mod. usufr.* Porro, portio adcrefcit porrioni. Vbi igitur ad eandem rem siue ad eandem portionem non est spes concursus, neque est ius adcrefcendi. At inter *uerbis* coniunctos non est spes concursus, quoniam semper partes habent, ut ait *L. 89. de leg. 3.* Sed quid plura addere iuuabit! Communis DDrum schola contrariam anplexa est sententiam. Exempli loco sint BERLICH DEC. 285. n. 13. MYNSING. *ad §. 8. f. de leg. FORSTER. D. 10. th. 29.* HAHN. n. 4. 6. LAV-TERB. p. 517. pr. STRYK. *de usufr. adcrefc.* ut MEVIVM, BRVNNEMANNVM aliosque taceamus. Sequuntur in praxi hanc opinionem Saxonia, teste CARPZ. III, 2. 14. nec non Marchia. *uid. BRVNNEMANN. ad L. 16. de leg. 1.*

Opinio communis.

§. IX.

Inueniuntur tamen in iure, ne quid callide ^{Quando ius} celemus, certi casus, ubi inter ^{ader, inter} uerbis tantum ^{uerb. con-} coniunctos ius adcrefcendi locum habet. Refe- ^{iunctos ob-} runtur tres hic in primis species. Sic 1) in legatis ^{tineat?} interdum coniunctio uerbis facta, pro coniunctio-
ne re et uerbis facta accipitur. Procedit hoc, quando scilicet iusta praesumptio est, testatorem partes adscripsisse, non ut partes quidem constitueret, sed tantum, ut ostenderet, quas per concursum legatarii haberent L. 7. et 8. de reb. dub.
OS. AVRELIVS DISPUNCT. XL. c. 1. At uero alii speciem hanc non admittunt, ob L. 16. de leg. 1. (S. VIII. n. 2.) Excipiunt 2) Si testator duobus, re uel parte disiunctis, tertium addat in solidum, quia tum etiam duos primos, ad diuersas dimidias uocatos, in solidum iunxisse uideretur. Fundus enim tres dimidias non habet. Species est in L. 41. pr. de leg. 2. uerbis: Meuii fundi dimidiam, Seio dimidiam lego, eundem fundum Titio lego.
3) In medium producant nonnulli tanquam exceptionem ius adcrefcendi tacitum, ex praesumpta testatoris uoluntate L. 120. pr. de V. S. Sed uero exceptio haec potius ad substitutionem legatariorum expressam et reciprocam, quam ad ius adcrefcendi pertinet. Species est: Si testator Caio fundum, Sempronio bibliothecam legauit, adde- re potest: ius adcrefcendi habebunt, licet illos et re et uerbis separauerit, nec ullo modo coniun-
xerit.

C 2

§. X.

§. X.

*Diversitas
adcretionis
inter con-
iunctos, re-
spectu one-
ris,*

Adiicimus utiles maxime et diuexatas inter
ICTos spectantes huc nonnullas obseruationes.
Communi DDrum sententiae, cuius in §. VIII.
mentio facta est, qui adstipulantur, sequenti in
primis quaestioni insudant: Cur scilicet *re* tan-
tum, *et re et uerbis* coniunctis, non autem *uerbis*
coniunctis sine onere adcreseat? Acutiores inter
eos diuersitatem in eo ponunt, quod *uerbis* con-
iuncti ab initio partes suas habeant, hinc, altero
deficiente, ex illius persona alterum succedere,
L. 177. *de rog. iur.* siue commodum siue in-
commodum respicias. Ex aduerso, *re* tantum
et re et uerbis coniunctos solidum ab initio habere,
hinc, non concurrente socio, nihil alteri adcre-
scere, nec ipsi quid deminui. Quare aequum
non esse, ut alterius onus sentiat. Dum enim su-
um capit legatum, is, cui nihil inpositum, alienum
cum onere non accipiat, secundum reformationem
Justiniani in L. un. §. 11. C. *de cad. toll.* Ex-
ceptionem sistunt L. 26. §. 6. *de fideicommiss. hered.*
L. ult. *de his quae pro non script.* Conf. LVD. CHA-
RONDAS *uerisimil.* t. I. p. 763. nec non EM. ME-
RILLIUS CAP. V. TOM. IV. EV. OTT. T. J. R.

§ XI.

*Pinguius
est ius adcr.
in legato*

In legato ususfructus et proprietate legata ius
adcrecendi uarium est. Sic in legato ususfructus
pars

pars eius adcrefcit illi, qui partem non habet. ^{ufusfruct.}
 L. 10. de ufufr. adcrefc. Att in legato proprietatis, ^{quam pro-}
 qui rem non habet, illi quoque nihil adcrefcit. ^{prietatis.}
 L. 87. de A. uel O. H. Vfusfructus perfonae ipfi,
 proprietatis pro portione adcrefcit portioni. L. 33.
 de ufufr. et quemadm. L. 66. §. 6. de leg. 2. In legato
 ufufrectu pars amiffa coniuncto adcrefcit, fecus in
 legato proprietatis. L. 1. §. 3. de ufufr. adcrefc. Pro-
 prietas enim femel tantum adiici et constitui pot-
 eft. ufufrectu autem in iure adcrefcendi quotidie
 coniuncti gaudere poffunt. Hinc conftitutus fem-
 mel et adquisitus ufufrectus, pofttea autem amis-
 fus, ius adcrefcendi admittit. L. un. §. 4. C. de cad.
 toll. Notandum ideo, quod pars ufufrectus
 omiffa uel amiffa adcrefcit alteri, proprietatis au-
 tem pars omiffa tantum. CVIAC. IV, p. 370. De-
 nique ius adcrefcendi latiore in ufufrectu ca-
 pit interpretationem, quam in proprietate.
 Quodfi enim uel minima coniunctio adparet,
 ufufrectus adcrefcit. Sic ius adcrefcendi obtinet,
 fi ufufrectu alii legatus, alteri autem fundus,
 alteri eiusdem fundi ufufrectus relictus fit. L. 3.
 §. 2. de ufufr. adcrefc. Ex aduerfo, nuda propieta-
 te legata, iuri adcrefcendi locus non eft. L. 1. §. ult.
 d. l. Conf. HENR. A SVERIN TOM. IV. EV. OT-
 TON. p. 103.

§. XII.

Cur potius dicatur ufufrectus legari et con- ^{Vfusfructus}
 C 3 ^{stitui et proprie-}

tatis lega- titul. quam proprietas; nec non, cur semel ad-
rum, consti- quisita ab uno proprietas alteri coniuncto non
tutio et ad- adcreseat, at amissus usufructus adcreseat, quae-
cretio. ritur? Respondemus: unius rei proprietas una
 est, quae momento constituitur, eo solum tempo-
 re, quo vindicatur ab initio. §. 14. *f. de act.* Ast in
 facto utentis fruētis consistit, ut non prius con-
 stituatur usufructus, quam quis utatur fruatur.
 Neque obstat *L. un. quand. dies leg. usufr.*, quod scilicet
 usufructus dies semel cedat, ergo et semel
 constituatur. Nam respicitur hic ad testatoris uo-
 luntatem, utrum expresse legetur usufructus in
 dies singulos, an tacite, ut illo nimirum casu dies
 saepius cedat, hoc uero semel.

§. XIII.

Iuris adcr. Occasione *L. 9. de suis et legit.* de differentia
et substitur. iuris adcresecendi et substitutionis ualde disputa-
differentia. tum fuit. Vtriusque iuris potissima in eo quae-
 renda est differentia, quod scilicet ius adcresecendi
reale sit et pars parti adcreseat *L. 33. de usufr. et*
quemad., ius uero substitutionis *personale*, hincque
 ad heredes, hereditate non adira, transmitti non
 possit. Porro, uel in eo iura utraque differunt,
 quod ius adcresecendi (§ II.) inuito quoque con-
 petat, substitutio autem non nisi cadat in uolentem
L. 41. §. 6. de uulg. et pup. substit., ubi explicatur *L. 59.*
de A. uel O. H. In eo autem substitutio melior est
 iure adcresecendi, quod illa uenit ex uoluntate te-
 stato-

statoris expressa, ideoque praefertur, ad crescendi autem ius sit tacitum. L. 2. § 8. de hon. poss. sec. tab. L. 67. de A uel O. H. Neque obstat L. 30. de uulg. et pup. subst. Ibi enim ideo coniunctus substituto praefertur, quia conditio substitutionis, quae ibi adiecta, non extitit. De caetero triplicem iuris utriusque conuenientiam exhibet EM. MERILLIUS CAP. IV. p. 1760. EV. OTTON. T. J. R.

§. XIV.

Vt leuiora, quae alias simul adferri solent, argumenta mittamus, uel duō iam sufficiant, pro firmanda ueriori sententia, ex quibus aduersarium opinioni ipsam iuris rationem repugnare, luculenter satis constabit. Quum alteri quid ad crescat, necesse est, ut ab altero fuerit repudiatum, uel morte uel alia iusta causa interueniente; in contractibus autem, si u. c. fundum mihi et tertio emi, ut ut ignorant, adiectio extranei inutilis est. L. 64. de contrab. emt. et t. i. c. Si quis alteri uel sibi &c. Per liberam enim personam nemini obligatio adquiritur, sed tantum ea, quae naturalia sunt, qualis est possessio. Neque obstat dicere, in d. L. 64. ius ad crescendi ideo esse fundatum, quia promissoris hic interest, uerosimiliter enim non erat partem emturus et in communionem cum uenditore se praecipitaturus. Quam ob rem bene responderet BR V N NEM. ad cit. L. 64. causam decidendi hic non esse ius ad crescendi, sed inutilem adiectionem extranei. Nam, licet res emta diuisionem recipiat,

Ius ad crescendi in contractibus existit.

piat, tamen sine incommodo contrahentium diuidi illa nequit. Hinc tertius frustra est adiectus, ideoque tota emptio in persona emptoris cepisse dicitur, eamque sibi in solidum acquirit, ne scilicet quis inuitus in communionem incidat, maximas saepius discordias et incommoda parientem. Neque est, quod quis firmam alias in iure adcrecendi regulam: neminem rem eandem pro parte probare, pro parte improbare posse, ad contractus quoque applicare uelit. L. 30. de hered. petit. Nam in contractibus alter solidum debet L. 2. de dubb. reis stip. idque non ex coniunctione uenit, sed ex ipsius conventionis forma, a qua partium non est, ut recedant pro arbitrio. L. 12. § 3. de solut. L. 8. C. de O. et A. De caetero quam prudentissime obseruat ILLUSTRISS. L. B. DE COCCEII TOM. II. p. 355. iur. contr. disparitatis rationem accidere in quaestione hac ideo, ut ultima testatoris mens firma persistat, idque maximam uerosimilitudinem iuris auctoritate habere; in contractibus autem non suffice-
re unius uoluntatem et eius interpretationem, parte altera contrarium adfirmante.

T A N T V M.

§§) (§§

* * * * *

Sein lieber Storilax! was hilfst dich dein Verstand,
 Wenn er nicht brauchbar ist? was nuzt ein Diamant,
 Der in der Mutter liegt? dein Wissen muß auch dienen:
 Ich magne, nicht nur dir; nein: es muß allen grünen.
 Du machst von Klugheit, Wiß und Einsicht grosses Werk;
 Du sprichst: die Themis sey nur bloß dein Augenmerk;
 Und gleichwol mag dein Herz nicht ihre Rechte lieben.
 Außs Wissen kommts nicht an; das Gute muß man üben.
 Der ganze Wörterkram mit dem so mancher stuzt,
 Ist eine Prableren, die weiter gar nichts nuzt.
 Sieh unsern Stöckel an! Der will uns heute lehren:
 Daß Zank und Streit nunmehr zur besten Welt gehören.
 Sein Geist, der allbereits von seinem Fleisse zeigt,
 Und in Apollens Kunst schon unserm Günther gleicht,
 Will heute einen Satz aus Bürgerlichen Rechten,
 Zu Eros der Tadelucht, mit Gründlichkeit verfechten.

Vertritt demnach, mein Freund / der Themis Heiligtum;
 Erstreite Dir den Sieg, und sammle Ehr und Ruhm
 Von Deinen Gegnern ein. Dein Wiß, Verstand und Wissen
 Wird Storilaxen noch zum Beypiel dienen müssen;
 Wenn Dein Verdienst bereits schon immer höher steigt,
 Und Dir des Schicksals Hand verdiente Polmen reicht.
 Drum eile höchstvergnügt nach Breslau bald zurücke,
 Es bau' dasselbige Dir schon Dein künftig Glücke.

Dieses wollte zu Ehren des Herrn Vertheidigers
 dieser gelehrten Bogen mit vielem Vergnügen
 besetzen

ein aufrichtiger Landsmann und
 ergebener Diener,

C. G. v. Lieres u. W. Eq. Sil.
 Oppon. Ord.

Nimm dies Zeichen meiner Liebe,
Nimm, mein Freund, die Handschrift hin:
Diese zeigt Dir die Triebe,
Wie ich Dir ergeben bin.
Ich erwarte gleichfalls Proben,
Die mir Deine Freundschaft loben.

Carl Friederich Meißner.
D. R. W. Opp. Ord.

Nstra sucht und weiß die Söhne zu belohnen,
Die sie vor würdig hält. Sie zeigt es auch an Dir,
Wen sie als Mutter liebt. Wen? die bey Wein und Bier
Gelehrten Wind gemacht? und Kiel und Bücher schonen?
Nein, Freund, die so wie Du, aus Eifer viel zu wissen,
Wenn Pfeif und Nachtlicht brennt, gelehrten Schweiß vergießen.

August Johann Jacobi.
J. V. Stud. Opp. Ord.

Berther Freund, den Herz und Ausdruck lieben,
Glückte mir Dein Bild nach wahren Erleben,
O! so würd in Dir mit frischen Zügen
Dahin die Tugend ihre Hände,
Daß sie ihm, er ihr sich ganz verpfände;
So entreißt mein Stöckel dem Versenken
Sein Angedenken.

Zeigt Du Dich so schön den Themis-Söhnen,
So wird Ruhm und Glanz die Arbeit krönen;
Und ich werde nie bey Deinen Ehren

Der Lust entbehren.

Hierdurch wollte dem Herrn Bertheidiger dieser Streits
Schrift ergebent Glück wünschen

Joh. Otto Uhde,

J. Stud. Inostroburgo-Borussus, Oppon. Ord.

+

94 A 7372

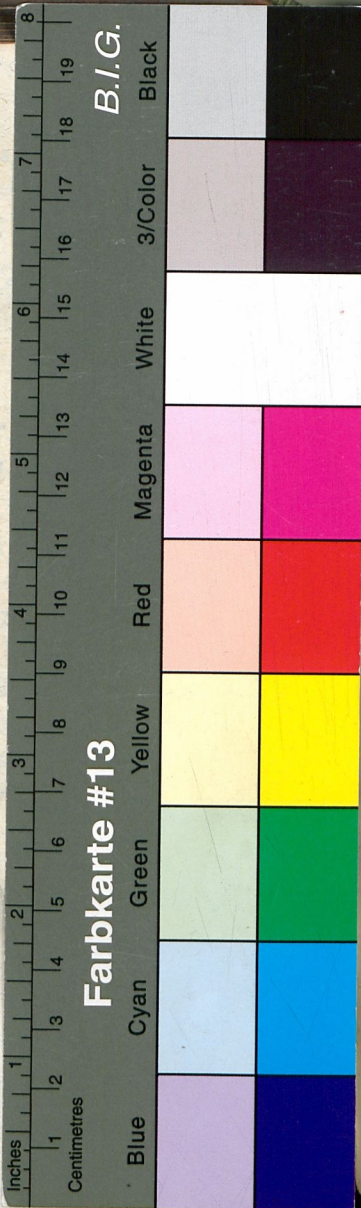
ULB Halle

001 681 94X

3

12. 15

Q. D. B. V.

IVS ADCRESCENDI
DISSERTATIONE PERIODICA
PRAESIDE
IO. GOTTL. DE HACKEMAN

J. V. D. ET P. P. O. FACULT. JURID.
h. t. DECANO

VI. KALEND. OCTOBR. MDCCXXXIII.

IN

AVDITORIO ICTORVM

DEFENDET

CHRISTIAN. GOTTL. STOECKEL:

MONSTERBERGENSIS SILESIVS.

FRANCOFVRTI CIS VIADRVM

EX OFFICINA ALEXII.

